

travelbook

Trójmiasto

PRZY
ZAKUPIE
**ebook
gratis**

ERGO
HESTIA®

Ubezpieczenie
w podróży

Bezdroża

Autorki przewodnika: Katarzyna Głuc, Monika Jurczyk

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Kamila Czok

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: ULABUKA

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorki oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorki oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?betr1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-3125-9

Copyright © Helion, 2017

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE TRÓJMIASTA _____	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	13
PRZED WYJAZDEM _____	14
Wybór czasu podróży _____	14
Źródła informacji _____	16
DOJAZD _____	16
Samolotem _____	16
Samochodem _____	16
Pociągiem _____	18
Autobusem _____	18
Carpooling _____	18
NA MIEJSCU _____	18
Komunikacja _____	18
Noclegi _____	22
Wyżywienie _____	27
Sport i rekreacja _____	32
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____	35
KRAJOZNAWCZE ABC _____	36
Klimat _____	36
Przyroda _____	36
Toponimia _____	38
HISTORIA _____	38
Gdynia _____	38
Gdańsk _____	41
Sopot _____	44
Współczesne Trójmiasto _____	45
▶ Pamiątki z Trójmiasta _____	48
SPOŁECZEŃSTWO _____	50

Słynni mieszkańcy	50
Edukacja	51
KULTURA I SZTUKA	52
Jarmark św. Dominika	52
Festiwale Trójmiasta	53
Kalendarium wydarzeń kulturalnych	56
Trójmiejska architektura	59
Muzyka	60
Film	63
GDAŃSK	67
MŁODE MIASTO I STARE MIASTO	69
Plac Solidarności	69
Okolice Dworca Głównego	72
Stare Miasto	74
► Bursztynowy Gdańsk	80
GŁÓWNE MIASTO I WYSPIY NA MOTŁAWIE	82
Droga Królewska	86
Długie Pobrzeże	91
Ulica Mariacka	92
Północna część Głównego Miasta	95
Ołowianka	98
Wyspa Spichrzów	100
STARE PRZEDMIEŚCIE	102
NOWY PORT I PRZERÓBKA	107
Nowy Port	107
Przeróbka	108
► Stocznia Gdańska	110
WRZESZCZ I OLIWA	114
Wrzeszcz	114
Oliwa	118
SOPOT	127
SPACER PO NAJSTARSZYM KASZUBSKIM UZDROWISKU	128

GDYNIA	145
ŚRÓDMIEŚCIE I OKOLICE	148
Kamienna Góra	149
▶ <i>Street Art w Trójmieście</i>	156
KOLIBKI, ORŁOWO, MAŁY KACK, REDŁOWO	158
Kolibki	158
Orłowo	159
Mały Kack	161
Redłowo	162
OKOLICE TRÓJMIASTA	163
Żukowo	164
Rewa	164
Rezerwat Przyrody Beka	165
Rzucewo	165
Puck	166
Żuławy	166
Kaszubski Park Krajobrazowy	168
Kartuzy	169
Tczew	170
Malbork	171
INDEKS	173
AUTORKI PRZEWODNIKA	175

ATRAKCJE TRÓJMIASTA

NAJPIĘKNIJSZE BUDOWLE

Bazylika Mariacka

Największa na świecie świątynia zbudowana z cegły, mogąca pomieścić aż 20 tys. osób. Równocześnie jeden z najbardziej rozpoznawalnych symboli Gdańska.

Dwór Artusa

Siedziba Muzeum Historycznego w Gdańsku z bogato zdobioną fasadą. Wewnątrz na szczególną uwagę zasługuje piec Georga Stelznera.

Europejskie Centrum Solidarności

Otwarte w 2014 r. jako forum dla budowania społeczeństwa obywatelskiego, a także miejsce upowszechniające dziedzictwo „Solidarności”.

Grand Hotel

Turystyczna wizytówka Sopotu zaprojektowana przez Richarda Kohnke i Otto Kloppepla. W secesyjnym gmachu nocowali m.in. Fidel Castro, Greta Garbo i Jan Kiepura.

Katedra oliwska

Katedra znana w całej Europie za sprawą koncertów organowych. Dzięki nawie o długości ponad 100 m jest jednym z najdłuższych kościołów na świecie.

Pałac Opatów

Siedziba Oddziału Sztuki Nowoczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku z bogatą kolekcją malarstwa polskiego XIX i XX w.

Zakład Balneologiczny

Obiekt wpisany do rejestru zabytków powstał w 1903 r. Zdobia go liczne rzeźby i witraże. Zaprojektowany przez Paula Puchmülera i Heinricha Dunkela.

Złota Kamienica

Manierystyczna fasada zaprojektowana przez Abrahama van den Blockego sprawiła, że budynek określa się mianem najpiękniejszej kamienicy Gdańska.

CIEKAWOSTKI ARCHITEKTONICZNE

Bursztynowy Stadion

Stadion Energa Gdańsk użytkowany przez klub piłkarski Lechia Gdańsk. Ukończony w 2011 r. obiekt o poliwęglanowej fasadzie mieniącej się sześcioma odcieniami.

Droga Królewska

Reprezentacyjne ulice Gdańska: Długa i Długi Targ. Obfitują w architektoniczne perełki: od Bramy Wyżynnej, przez dom Uphagena, Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa, Złotą Kamienicę, aż do Bramy Zielonej.

Gdańska Hala Targowa

Zabytkowy gmach o wysokości 15 m przy placu Dominikańskim, zaprojektowany przez Kurta Fehlhabera.

Krzywy Domek

Wybudowany na podstawie rysunku Jana Marcina Szancera obiekt uznano za jeden z najdziwniejszych budynków świata.

Łazienki Południowe

Jedna z wizytówek Sopotu powstała według projektu Paula Puchmüllera, a inspirowana jest dawną architekturą skandynawską.

Wielki Młyn

Wzniesiony przez Krzyżaków w połowie XIV w. obiekt uchodzi za największy tego typu w średniowiecznej Europie.

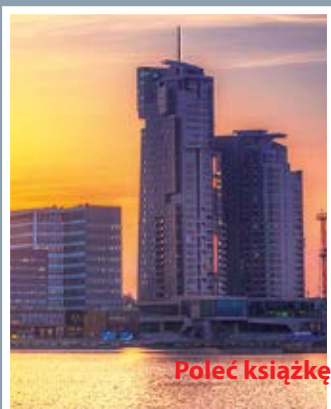
Sea Towers

Kompleks dwóch wieżowców powstały w centrum Gdyni. Znajduje się na 12. miejscu pod względem wysokości polskich wieżowców.

Teatr Muzyczny im. Danuty Badaszkowej

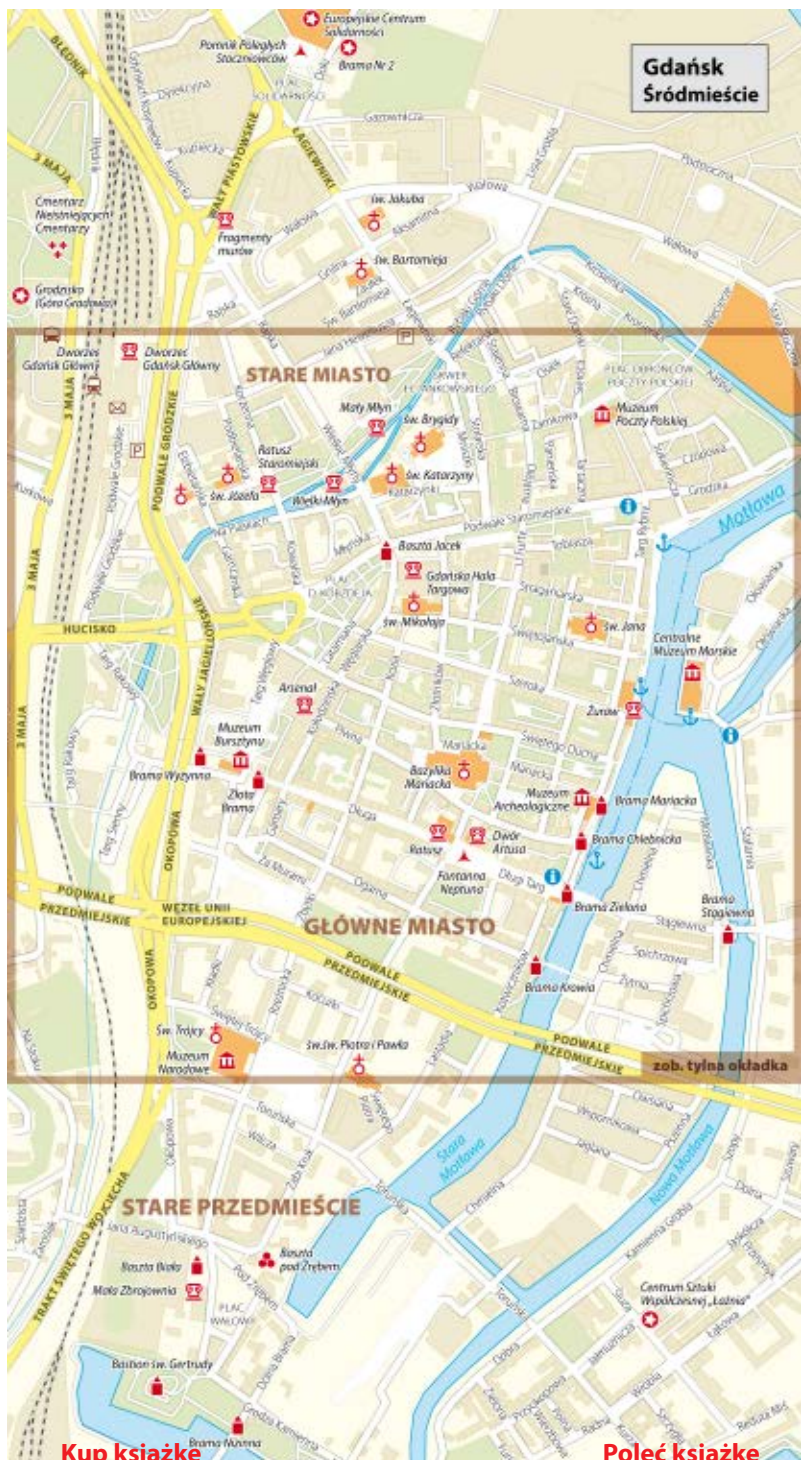
Oryginalna bryła autorstwa Józefa Chmiela i Daniela Olędzkiego jest równocześnie drugą co do wielkości sceną w Polsce.

Kup książkę

Poleć książkę

Gdańsk Śródmieście

Kup książkę

Poleć książkę

Młode Miasto i Stare Miasto

plac Solidarności – Dworzec Główny – Park Kultury i Rekreacji Grodzisko (Góra Gradowa) – kościół św. Elżbiety – Dom Opatów Pelplińskich – Ratusz Staromiejski – Wielki Młyn – Muzeum Zegarów Wieżowych – kościół św. Katarzyny – kościół św. Brygidy – plac Obrońców Poczty Polskiej

Pierwsza trasa wycieczkowa rozpoczyna się w części Gdańska zwanej Młodym Miastem, przy pomniku Poległych Stoczniovców i bramie Stoczni Gdańskiej. Następnie skierujemy się w stronę zabytkowego Dworca Głównego i zwiedzimy atrakcje położone „za torami”, w rejonie Góry Gradowej. W dalszej części spaceru zobaczymy zabytki Starego Miasta skupione w okolicy Kanału Raduni. Trasa ma swój finał przy Muzeum Poczty Polskiej z pomnikiem Obrońców Poczty Polskiej.

PLAC SOLIDARNOŚCI

★ **Plac Solidarności** z widocznym z daleka pomnikiem Poległych Stoczniovców znajduje się w gdańskiej dzielnicy Śródmieście, w jej części zwanej Młodym Miastem. Wznoszą się przy nim pamiątkowe tablice z nazwiskami ofiar Grudnia 1970 r., przypominające o buncie robotników stłumionym przez komunistyczną

milicję. Ważnym elementem placu jest słynna **Brama Nr 2 Stoczni Gdańskiej**. To właśnie przy niej rozwijał się ruch NSZZ „Solidarność”, a w sierpniu 1980 r. doszło do protestu stoczniovców. W mszy świętej odprawianej tu przez ks. Henryka Jan-kowskiego uczestniczyło kilkanaście tysięcy osób.

Europejskie Centrum Solidarności

Tuż obok mieści się **Europejskie Centrum Solidarności** będące przestrzenią sprzyjającą budowie społeczeństwa obywatelskiego, miejscem spotkań, a zarazem

▼ Pomnik Poległych Stoczniovców i Europejskie Centrum Solidarności

ośrodkiem upowszechniającym dziedzictwo Solidarności w Polsce i innych krajach. Konkurs architektoniczny na centrum o powierzchni blisko 25 500 m² wygrała pracownia Fort z Gdańska. Głównymi architektami projektu byli Wojciech Targowski, Piotr Mazur, Paweł Czarzasty i Antoni Taraszkiewicz.

Pomnik Poległych Stoczniovców

Tragiczny finał protestu przeciw władzy komunistycznej z 1970 r. wielu osobom przyniósł aresztowanie lub śmierć. Strajkujący domagali się m.in. upamiętnienia ofiar. Dzięki ich determinacji w 1980 r. na pl. Solidarności odsłonięto **★ pomnik Poległych Stoczniovców**, najważniejsze miejsce pamięci w Gdańsku. Trzy krzyże z kotwicami, wznoszące się na wysokość 42 m, zaprojektowali Bogdan Pietruszka, Wiesław Szydłak, Wojciech Mokwiński i Jacek Krenz. Symbolizują one trzech pierwszych robotników zabitych przez milicję i Ludowe Wojsko Polskie.

Dolną część pomnika ozdobiono scenami z życia stoczniovców i fragmentem wiersza Czesława Miłosza *Który skrzywdziłeś*.

Stocznia Gdańska

Historyczne centrum przełomowych wydarzeń z 2. poł. XX w., czyli **Stocznia Gdańska**, to zarazem jedna z największych polskich stocznii. Powstała po II wojnie światowej na terenie zakładu Schichaua. W trakcie długoletniej działalności zakładu stoczniovcy zbudowali w niej ponad tysiąc statków różnych kategorii (żaglowce, kontenerowce i statki pasażerskie).

Początki budownictwa morskiego w tym miejscu sięgają lat 70. XV w. W 1945 r. powstało Zjednoczenie Stocznii Gdańskich, które dwa lata później zostało oficjalnie przekształcone w Stocznnię Gdańską. Już w 1948 r. odbyło się w niej wodowanie pierwszego ukończonego po wojnie statku – SS „Soldka”. Wielkim sukcesem okazała się przypadająca na połowę lat 50. budowa

drobnicowców, dzięki której stocznia zyskała sławę na międzynarodowych rynkach żeglugowych. Ze względu na złe warunki pracy w 1958 r. doszło do pierwszego strajku robotników. Eskalacja napięcia doprowadziła do pamiętnego grudnia 1970 r., gdy uzbrojone oddziały wojska i milicji zaatakowały strajkujących

stoczniowców. Dziesięć lat później strajk okupacyjny w obronie Anny Walentynowicz przeszedł w ogólnopolski sprzeciw społeczeństwa wobec władzy komunistycznej. Powołano wtedy ruch społeczny „Solidarność”, a 31 sierpnia Lech Wałęsa podpisał porozumienie z wicepremierem Mieczysławem Jagielskim.

Kup książkę

Poleć książkę

OKOLICE DWORCA GŁÓWNEGO

Dworzec Główny

Kierujemy się w stronę gmachu ★ **Dworca Głównego**. Został on wzniesiony w 1900 r., a jego architektura nawiązuje do wzorów renesansowych. Wysoka na 50 m wieża z tarczą zegarową pełniła początkowo funkcję wieży ciśnień. Dworzec był na swoje czasy niezwykle nowoczesny – posiadał zadaszone perony, przestronną halę recepcyjną z kasami, urząd telegraficzny i komisariat policji. Zbudowany z cegły i piaskowca, stał się reprezentacyjnym budynkiem Gdańska i podniósł atrakcyjność tej części miasta. Obecnie stacja łączy pięć linii kolejowych oraz linię SKM-u. Jest wyposażona w pięć peronów oraz semaforów świetlnych. Obiekt został połączony z dworcem autobusowym przejściem podziemnym.

▼ Dworzec Główny

Grodzisko

Nieopodal, na szczycie Góry Gradowej znajduje się kompleks fortyfikacji miejskich **Grodzisko**. Po rozbudowie terenu, mającej miejsce w XVII w., usypano na nim wały obronne wraz z bastionami i fosą (projekt Jana i Jerzego Strakowskich zakładał połączenie wałów ziemnych z zabudową murowaną). Ukończono wówczas dzieło rogowe i bastion Jerozolimski. Powstały węzeł obronny

Kup książkę

Poleć książkę

okazał się ratunkiem podczas oblężenia przez Szwedów. Na początku XIX w., gdy zwierzchnictwo nad Gdańskiem objęły Prusy, dokonano gruntownego remontu obwarowań. Po wkroczeniu do Gdańska armii napoleońskiej fortyfikacje przykuły uwagę samego cesarza Francji. Nakazał on modernizację obiektu, która została przeprowadzona pod okiem gen. Haxo. Pod koniec XIX w. miejsce zaczęło nabierać charakteru rekreacyjnego – nieopodal powstały strzelnica i boisko do gry w krykieta. Dziś urządzono tu Park Kultury i Wypoczynku, na terenie którego znajduje się m.in. Centrum Hewelianum.

Centrum Hewelianum

Na terenie Fortu Góry Gradowej działa **Centrum Hewelianum** 📍 [ul. Gradowa 6](#); www.hewelianum.pl, będące nowoczesnym centrum nauki. Jednostka łączy w sobie dbałość o dziedzictwo narodowe

▲ Grodzisko, Krzyż Milenijny

z równoczesnym naciskiem na nowinki techniczne i naukę. Do stałych ekspozycji należą m.in.: „Energia, niebo i Słońce”, „Wehikuł czasu – człowiek i pocisk”, „Wehikuł czasu – zabawy z historią” oraz „Laboratorium pana Kleksa”.

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy

Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy

U podnóża Góry Gradowej znajduje się **cmentarz Nieistniejących Cmentarzy**, powstały w 2002 r. i poświęcony pamięci zmarłych różnych wyznań i narodowości, których miejsca pochówku zostały zniszczone podczas wojny. Co roku podczas Święta Zmarłych duchowni odmawiają na nim modlitwę ekumeniczną. Centralne miejsce zajmuje odsłonięty w 2002 r. **pomnik** autorstwa Hanny Klimentowskiej i Jacka Krenza z fragmentem wiersza Maschy Kaléko: „... tym, co imion nie mają”. Założenie cmentarne wraz z drzewostanem ma przypominać świątynię. Granitowe kolumny otaczające monument przywodzą na myśl umierające drzewa.

STARE MIASTO

Kościół św. Elżbiety Węgierskiej

Przy ulicy Elżbietańskiej 1 wznosi się gmach ceglany **kościół św. Elżbiety**

Punkty widokowe Gdańska

Najlepszym miejscem widokowym w Gdańsku jest **Góra Gradowa** (46 m n.p.m.) położona niedaleko centrum, na terenie Grodziska. Z jej charakterystycznego szczytu z Krzyżem Miletnym rozpościera się wspaniały widok na panoramę miasta. Zobaczyć można stąd Stocznnię Gdańską, bazylikę Mariacką, ratusz i Dworzec Główny.

By obejrzeć Westerplatte i Martwe Ujście Wisły, należy udać się do zlokalizowanej w Nowym Porcie **latarni morskiej**.

Kolejnym gdańskim miejscem obserwacyjnym jest **Pacholek**, wzgórze wznoszące się w Lasach Oliwskich. Z odnowionej wieży można rzucić okiem na nadmorskie dzielnice i znajdujące się nieopodal tereny Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Kup książkę

Poleć książkę

Węgierskiej. Gotycka świątynia, funkcjonująca początkowo przy szpitalu, została ukończona na początku XV w. Kościół zaopatrzone w gwiaździste sklepienia. W czasach reformacji z kościoła zniknęło sześć XV-wiecznych ołtarzy, pojawiły się nowe organy, balkony dla wierznych oraz nowe prezbiterium. W marcu 1945 r. Sowieci podpalili świątynię – całe wyposażenie kościoła spłonęło. Po wojnie do odbudowy przystąpili pallotyni. Odbudowana świątynia jest kościołem rektorskim. W prezbiterium znajdują się relikwiarze św. Wincentego Pallottiego i św. Faustyny Kowalskiej.

Dom Opatów Pelplińskich

Następnie trasa prowadzi na ul. Bielańską 5, gdzie znajduje się **Dom Opatów Pelplińskich**. Kamienica zbudowana w 1612 r. (prawdopodobnie przez Abrahama van den Blockego) wznosi się nad kanałem Raduni. W 2. poł. XVII w. należała do opactwa cystersów w Pelplinie,

a po likwidacji klasztoru służyła za zajazd. Jako jedna z nielicznych nie ucierpiała wskutek działań wojennych. Ceglany budynek reprezentuje nurt niderlandzkiego manieryzmu, o czym świadczy m.in. wykorzystanie ornamentu okuciowego. Od 1912 r. dach ozdabia rzeźba wzlatającego orła, a w zabytkowym wnętrzu można podziwiać płaskorzeźbę ze sceną biblijną *Zuzanna i starcy*. W Domu Opatów Pelplińskich mieści się dziś Instytut Historii Sztuki UG.

Ratusz Starego Miasta

Pobliski **★ Ratusz Starego Miasta** wybudowano w **XVI w.** również w duchu niderlandzkiego manieryzmu. Przez wiele lat budynek był centrum życia politycznego, gospodarczego i towarzyskiego. Pracował w nim słynny astronom Jan Heweliusz, którego **pomnik** znajduje się obecnie na placu przed ratuszem. Ceglana elewację obiektu wieńczy dwa równoległe dachy z ośmioboczną wieżą.

▼ Ratusz Starego Miasta

Kup książkę

Poleć książkę

Stare Przedmieście

**Victoriaschule – kościół św. Trójcy i Muzeum Narodowe –
kościół św.św. Piotra i Pawła – baszta Pod Zrębem – Biała Baszta –
Mała Zbrojownia – bastion św. Gertrudy – Brama Nizinna – bastion Żubr –
słupa Kamienna – Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia**

Trzeci spacer po Gdańsku pozwoli nam zwiedzić południową część Śródmieścia. Do najciekawszych obiektów należy tu kościół św. Trójcy wraz z przyległym do niego dawnym klasztorem franciszkańskim, dziś mieszczącym Oddział Sztuki Dawnej Muzeum Narodowego, a także wspaniały gotycki kościół św.św. Piotra i Pawła. Wycieczkę zakończymy w Dolnym Mieście, gdzie wszyscy miłośnicy sztuki powinni odwiedzić prężnie działające Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia.

Stare Przedmieście od północy graniczy z Głównym Miastem, od południa z dzielnicą Orunia, na wschodzie z Wyspą

Spichrzów, a na zachodzie z Zaroślakiem. Od momentu budowy fortyfikacji pod Oplywem Motławy w XIV w. Stare Przedmieście znajduje się w granicach administracyjnych Gdańska.

Victoriaschule

Przy ulicy Kładki znajduje się **Victoriaschule** – miejsce kaźni Polaków we wrześniu 1939 r., obecnie siedziba Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Budynek wzniesiono pod koniec XIX w. w stylu neorenesansowym. Pierwotnie była to szkoła średnia dla dziewcząt, która swą nazwę zawdzięczała matce

▲ Kościół św. Trójcy

Kup książkę

Poleć książkę

cesarza Wilhelma II, cesarzowej Wiktorii. Wraz z wybuchem II wojny światowej Victoriaschule stała się miejscem przejściowego więzienia dla Polaków zamieszkałych w Gdańsku (około 3000 aresztantów między 1 a 15 września 1939 r.).

Kościół św. Trójcy

Dalej kierujemy się w stronę charakterystycznego gmachu **kościół św. Trójcy** przy ul. św. Trójcy 4. Znakiem rozpoznawczym świątyni jest potrójny dach ze schodkowymi szczytami. Kaplica św. Anny do dziś zachwyca sklepieniem gwiazdisto-sieciowym i XVII-wiecznym ołtarzem. Pozostałe zabytki to m.in. ławy prezbiterialne, krucyfiks z 1500 r. oraz zbiór nowożytnych rzeźb i obrazów.

Siedziba zakonu franciszkanów została wzniesiona w tym miejscu na początku XV w., a w 1480 r. dobudowano do niej kaplicę św. Anny. Na życzenie króla Kazimierza Jagiellończyka miały się w niej odbywać nabożeństwa w języku polskim. Reformacja doprowadziła do upadku życia zakonnego, zabudowania przekazano protestanckiej Radzie Miejskiej. Kościołem zarządzały zgromadzenia luterańskie i kalwińskie, podczas gdy na terenie klasztoru utworzono Gimnazjum Akademickie. W XVII w. wzniesiono ryglówkę (dom kazalnicy), a ostatnim kaznodzieją był pastor Krzysztof Mrongovius. Budynek klasztoru od 2. poł. XVIII w. był siedzibą Muzeum Miejskiego. Franciszkanie odzyskali utraconą nieruchomości dopiero po II wojnie światowej.

Muzeum Narodowe

Tuż obok, w późnogotyckim klasztorze franciszkańskim zaaranżowanym na placówkę wystawienniczą, mieści się siedziba **Muzeum Narodowego**

▲ Muzeum Narodowe

i ul. Toruńska 1; V i IX wt.–nd. 10.00–17.00, VI–VIII wt.–śr. i pt.–nd. 10.00–17.00, czw. 12.00–19.00, X–IV wt.–pt. 9.00–16.00, sb.–nd. 10.00–17.00; bilet normalny 10 zł, ulgowy 6 zł; www.mng.gda.pl. W gmachu głównym znajduje się **Oddział Sztuki Dawnej**.

Bogate zbiory zawdzięcza istniejącym wcześniej w regionie Muzeum Miejskiemu i Muzeum Rzemiosł Artystycznych. Najważniejszym eksponatem jest XV-wieczny tryptyk **Hansa Memlinga Sąd Ostateczny**. Znajdują się tu również bogate zbiory ceramiki europejskiej, dawnego gdańskiego złotnictwa i malarstwa oraz sztuki flamandzkiej i holenderskiej. Pozostałe oddziały Muzeum Narodowego to: Pałac Opatów, spichlerz Opacki, Brama Zielona, Gdańska Galeria Fotografii, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie i Muzeum Tradycji Szlacheckiej w Waplewie Wielkim.

Kościół św.św. Piotra i Pawła

Dalej kierujemy się na ul. Żabi Kruk w stronę **kościół św.św. Piotra i Pawła**. Jest on jednym z największych kościołów

gotyckich w Gdańsku. Od końca II wojny światowej służy rzymskim i ormiańskim katolikom (wcześniej przez ponad 300 lat był świątynią kalwińską). Wewnątrz warto zwrócić uwagę na kaplicę Uphagenów z końca XVIII w. z epitafium. Wrażenie robi również **kolekcja żyrandoli** z XVII w.

Baszty, bastiony, bramy

Po skierowaniu się na południe ulicą Żabi Kruk dochodzimy do **baszty Pod Zrębem** (nazywanej również basztą Atutową). Baszta ta powstała pod koniec **XV w.** jako umocnienie średniowiecznych gdańskich fortyfikacji. Wieża była zaopatrzona w nadwieszony ganek strzelecki, a po utracie znaczenia obronnego pełniła funkcję magazynu wojskowego. Dziś ogrodzona i zabezpieczona przed zawaleniem, czasy świetności dawno ma już za sobą.

W bliskim sąsiedztwie znajduje się zabytkowa **baszta Biała**. Wybudowano ją z cegły w połowie **XV w.**, otynkowano i pomalowano na biało, stąd nazwa

obiektu. Należy do średniowiecznych fortyfikacji, które przyłączono do miasta w XIV w. Stanowi również jedyną zachowaną część Bramy Nowej, zbudowanej w 1460 r. podczas wojny trzynastoletniej. Po osłabieniu obronnego charakteru wieży (spowodowanego budową fortyfikacji ziemnych w XVI w.) władze miejskie przeznaczyły ją na magazyn prochu. Podczas II wojny światowej baszta Biała została poważnie uszkodzona. W 1981 r. wykupił ją (mający tu obecnie swoją siedzibę) Klub Wysokogórski Trójmiasto. Podczas restauracji budynku w jego wnętrzach odkryto zabytkowe malowidła ścienne.

Przy placu Wałowym 15 mieści się **Mała Zbrojownia**. W trakcie rozbudowy gdańskich fortyfikacji w XVII w. okazało się, że arsenał już nie spełnia swojej funkcji (zwłaszcza ze względu na dużą odległość od najważniejszych obiektów wojskowych). Za najbardziej korzystną lokalizację uznano okolice dzisiejszego placu Wałowego, gdzie w latach 1643–45

▲ Mała Zbrojownia

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Baszta Biała

wzniesiono Małą Zbrojownię projektu Jerzego Strakowskiego. Budynek miał służyć za magazyn ciężkich dział i moździerzy dla sąsiadujących umocnień. W przypominającym spichlerz obiekcie gromadzono żelazne i spiżowe działa (hala na parterze) oraz pistolety i strzelby (piętro). Na ścianie zewnętrznej zachował się piękny detal ozdobny przedstawiający herb Gdańska. Mała Zbrojownia jest dziś siedzibą Wydziału Rzeźby gdańskiej ASP.

Dalej dochodzimy do **bastionu św. Gertrudy**. To jedyny tego typu obiekt zachowany w oryginalnym kształcie. Zbudowany został w **XVII w.** i jest bastionem typu nowowłoskiego. Wyposażony był w stanowiska obserwacyjne i artyleryjskie. Od zewnątrz opływała go podwójna fosa. Od 1920 r., po stracie znaczenia militarnego, bastion służy mieszkańcom Gdańska do celów rekreacyjnych.

Do bastionu przylega **Brama Nizinna**, jedna z nowożytnych bram miejskich Gdańska. Została wzniesiona w **1626 r.**

▲ Baszta Pod Zrębem

przez Jana Strakowskiego i umożliwiła wjazd do miasta od strony południowej. Zbudowana z cegły, z wytłoczonym rokiem budowy i herbem Gdańska. Warto zwrócić uwagę na **wartownię** wznoszącą się nad bramą z wieńczącymi ją schodkowymi attykami. Brama została umiejscowiona między bastionem św. Gertrudy a bastionem Żubr.

Bastion Żubr jest jednym z czterestu podobnych bastionów powstałych na terenie Gdańska w **XVII w.** Wraz z bastionem św. Gertrudy bronił Bramy Nizinnej, a wraz z bastionem Wilk ochraniał Kamienną Służę (urządzenia hydrotechniczne).

Zabytkowy hydrotechniczny element fortyfikacji gdańskich – **śluzka Kamienna**, znajduje się w miejscu przecięcia się Motławy z dawną fosą (Opływ Motławy) umocnień miejskich. Powstała już na początku XVII w. Celem jej wzniesienia była przede wszystkim **regulacja stanu wody** w fosach oraz umożliwienie działalności młyna wybudowanego w pobliżu. Boki budowli mają 43 m

▲ Bastion św. Gertrudy

i 27 m. Pomiędzy dwoma murami oporowymi znajduje się trzeci mur dzielący śluzę na część wschodnią – otwartą i zachodnią – sklepioną. Wcześniej nad śluzą znajdował się most zwodzony, który jednak został zastąpiony mostem stałym w połowie XIX w. Śluza została wyposażona w dwie lunety zwane Świńskimi Głowami, pomiędzy którymi rozciągają się kamienne grodzia. Na ich końcach znajdują się cztery wieżyczki zwane Czterema Dziewicami. Miały one uniemożliwić przedostanie się wrogich żołnierzy po grodziach. Na początku XVIII w. przebudowę i renowację obiektu przeprowadził Jan Charpentier.

Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia

Nieopodal znajduje się **Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia** 📍 ul. Jaskółcza 1;

wt.–śr. i pt.–nd. 12.00–18.00, czw. 12.00–20.00; bilet normalny 7 zł, ulgowy 5 zł; www.laznia.pl. We wnętrzach dawnej łaźni miejskiej mieści się najbardziej znana instytucja wystawiennicza w Trójmieście. W 1992 r. pierwsze ekspozycje zorganizowali w niej studenci ASP i gdańska scena artystyczna, a w 1998 r. powołano Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia. Do głównych celów placówki należy promocja sztuki współczesnej, realizowana poprzez liczne wystawy i działania edukacyjne. Cyklicznie odbywają się tu projekty: Cities On the Edge – współpraca kulturalna z miastami usytuowanymi na geograficznej „krawędzi”, Art & Science Meeting – cykl wystaw i spotkań z pogranicza nauki i sztuki, Inkubator – prezentujący sztukę młodą, Parakino – łączące sztuki plastyczne z filmem oraz Galeria Zewnętrzna Miasta Gdańska.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Trójmiasto

to jedyna w swoim rodzaju konurbacja złożona z dostojnego tysiącletniego Gdańska, uzdrowskiego kurortu Sopotu i liczącej mniej niż 100 lat miejskiej historii, młodej, portowej Gdyni. Metropolia, oparta z jednej strony o Zatokę Gdańską, z drugiej o zalesione wzniesienia Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, olśniewa zabytkami kilku epok, wielokulturowym dziedzictwem, łączącym rodzimy polski ryt kaszubski z historycznymi wpływami krzyżackimi i pruskimi, oraz bogatą i żywą kulturą miejską. Zapraszamy na Pomorze Gdańskie!

PRZY
ZAKUPIE
**ebook
gratis**

Instrukcję pobrania wersji elektronicznej przewodnika znajdziesz na ostatniej stronie książki!

- Nadmorskie plaże miejskie
- Niezliczone zabytki
- Rozległe tereny zielone
- Arcyciekawe muzea, popularne festiwale
- Awangardowa kultura miejska
- Regionalna kuchnia kaszubska

Bezdroża
Przewodniki Ludzi Ciekawych

Sprawdź najnowsze promocje:
 ● <http://bezdroza.pl/promocje>
 Przewodniki najchętniej czytane:
 ● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
 Zamów informator podróżniczy:
 ● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
 ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
 tel.: 32 230 98 63
 e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-3125-9

Cena 24,90 zł

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900